

19.08.2014

TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA
ESITYSLISTA
7 - 2014

KOKOUSHUTSU

Kokousaika   **19.08.2014 klo 16:30**
Kokouspaikka   **Käenkuja 3 aA, 6.krs.**
Käsitellään   **Tällä esityslistalla mainitut asiat**

Taidemuseon johtokunta

Huom! Kokoustila on uudessa osoitteessa.

19.08.2014

Asia

Sivu

TAIDEMUSEON JOHTAJA

1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2	Taidemuseon johtajan päätökset taideostohankinnoista	2
3	Taidemuseon talousarvion seurantaraportti 1.1.-20.7.2014 ja toteutumisennuste 1.1.-31.12.2014	3
4	Taidemuseon lausunto Kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta, jossa esitetään prosenttiperiaatteen käyttöönottoa täydennysrakentamiskohteissa	5
5	Taidemuseon johtokunnan lausunto Kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittäneen työryhmän raportista	9
6	Ilmoitusasiat	18
7	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano	19

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Taidemuseon johtokunta päättää todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

2

Taidemuseon johtajan päätökset taideostohankinnoista

HEL 2014-009879 T 12 02 03 00

Päätösehdotus

Taidemuseon johtokunta päättää merkitä tiedoksi.

Esittelijän perustelut

Taidemuseon johtaja on tehnyt loppuvuodesta 2013 päätöksistä §§ 68-75 ja § 78 ilmenevät taideteoshankinnat sekä alkuvuodesta 2014 päätöksistä §§ 9-11, § 18, § 24, § 26, § 27, § 29, § 30 ja § 38 ilmenevät taideteoshankinnat.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043
elina.leskela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 §68.taidehankinta.Musta.saukko.ry_ltä.pdf
- 2 §69.taidehankinta.taiteilijalta.H.A..pdf
- 3 §70.taidehankinta.Helsinki.Contemporary.galleria.pdf
- 4 §71.taidehankinta.taiteilijalta.S.R..pdf
- 5 §72.taidehankinta.Galerie.Anhavalta.pdf
- 6 §73.taidehankinta.taiteilijalta.T.H..pdf
- 7 §74.taidehankinta.Galleria.Huuto.pdf
- 8 §75.taidehankinta.taiteilijalta.K.O..pdf
- 9 §78.taidehankinta.taiteilijoita.C.S.ja.M.K..pdf
- 10 §9.taidehankinta.Galerie.Anhava.pdf
- 11 §10.taidehankinta.Helsinki.Contemporary Oy.pdf
- 12 §11.taidehankinta.Helsingin.Taidehallin.Säätiö.pdf
- 13 §18.taidemuseon.taidehankinta.tait.M.H.pdf
- 14 §24.taidemuseon.taidehankinta.Galleria.Heino.pdf
- 15 §26.taidemuseon.taidehankinta.Galleria.Heino..pdf
- 16 §27.taidemuseon.taidehankinta.Galerie.Forsblom.pdf
- 17 §29.taidemuseon.taidehankinta.Galerie.Anhava.pdf
- 18 §30.taidemuseon.taidehankinta.osuusk.Lilith.pdf
- 19 §38.taidemuseon.taidehankinta.Ars.Fennica.pdf

3

Taidemuseon talousarvion seurantaraportti 1.1.-20.7.2014 ja toteutumisennuste 1.1.-31.12.2014

HEL 2014-009910 T 02 02 01

Päätösehdotus

Taidemuseon johtokunta päättää merkitä tiedoksi.

Pöytäkirjaote tarkastusvirastolle ja kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle.

Esittelijän perustelut

Talousseuranta raportoidaan kirjanpidon tilanteessa 20.7.2014. Taidemuseon toiminnan ensimmäiset 6,5 kuukautta ovat toteutuneet ennakkoidusti.

Talousarvion euromääräinen toteutuminen

Toimintakate, joka on taidemuseon sitova tavoite, on toteutunut 50,3 %:sti. Toimintakatteen toteumaennuste per 31.12.2014 on 100 %.

Toimintamenot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Menojen toteuma on 51,3 % ja toteumaennuste on 100 %. Palkkamenojen toteuma on 56 % ja ennuste 100 %.

Tulojen toteuma on 70,3 %. Remontin vuoksi taidemuseon näyttelytoiminta Tennispalatsissa on keskeytynyt vuodeksi 14.7.2014 alkaen. Tulotavoitteen toteutumisen ennuste on 100 %. Ennuste pohjautuu syksyn suunnitelmiin: Taidemuseo toteuttaa japanilaisen taiteilijan Tatzu Nishin taideprojektin Hotel Manta of Helsinki 15.8.-12.10.2014. Nishi on ideoinut Kauppatorille Havis Amanda –veistoksen ympärille huoneen, joka öisin toimii hotellihuoneena ja päivisin näyttelytilana.

Investointiosan toteuma on 32,6 % ja toteutumisennuste 100 % toteutunee.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Taidemuseon toiminnallinen ei-sitova tavoite 20 näyttelyä toteutunee. Ennuste on 24 avattua näyttelyä vuonna 2014. Myös uusien julkisten hankkeiden käynnistämisen tavoite, kolme hanketta, toteutunee.

Kävijätavoite 50 000 kävijää on taidemuseon sitova toiminnallinen

tavoite vuonna 2014. Tavoite on ylittynyt. Kävijöitä on ollut 20.7. mennessä yhteensä 57 739 kävijää. Ilmaiskävijöiden osuus kaikista kävijöistä on 74 %. Kävijäennuste on yli 80 000 kävijää vuonna 2014.

Muutokset toimintaympäristössä ja selonteko esiintyvistä riskeistä

Talousarvion mukaisesti taidemuseon näyttelytila Tennispalatsissa on suljettuna 5,5 kuukautta vuonna 2014 tilojen keskittämishankkeen johdosta. Ennusteessa ei ole olennaisia poikkeamia talousarvioon verrattuna. Taidemuseolla ei ole tiedossa toteutumiseen vaikuttavia merkittäviä poikkeamia riskeissä.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Pia Uljas, hallintopäällikkö, puhelin: 310 87042
pia.uljas(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Johtokunta_tot ennuste 20.7.2014
- 2 Johtokunta_kk- kävijämäärä 20.7.2014

Otteet

Ote
Vastaanottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2

4

**Taidemuseon lausunto Kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta,
jossa esitetään prosenttiperiaatteen käyttöönottoa
täydennysrakentamiskohteissa**

HEL 2014-006224 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Taidemuseon johtokunta antaa seuraavan lausunnon
valtuustoaloitteesta koskien prosenttiperiaatteen käyttöä
täydennysrakentamiskohteissa:

Taidemuseon käsittelee tässä lausunnossaan ainoastaan sitä kohtaa
esityksessä, joka liittyy julkisen taiteen hankintaan. Lisäksi taidemuseo
avaa prosenttiperiaatetta käsitteenä ja prosessina Helsingin
kaupungissa.

Prosenttiperiaatteella tarkoitetaan Suomessa ja muuallakin maailmaa
periaatetta, jonka mukaan rakennusta suunniteltaessa varataan tietty
prosenttiosuus (usein 0,5 % – 2 %) rakentamisen budjetista taiteen
hankkimiseen.

Helsingin kaupunki on ollut prosenttiperiaatteen edelläkävijä
Suomessa. Ensimmäinen kaupunginhallituksen päätös
prosenttiperiaatteen soveltamisesta on vuodelta 1991. Päivitetyt
prosenttirahahankkeita koskevat periaatteet kaupunginhallitus hyväksyi
12.12.2011 (§ 1134).

Prosenttiperiaatteen soveltaminen kirjattiin kaupungin
strategiaohjelmaan 2009 – 2012 ja se sisältyy myös kaupungin
strategiaohjelmaan vuosille 2013 – 2016: ”Taiteen näkymistä
kaupunkiympäristössä vahvistetaan uudistettujen prosenttiperiaatteiden
myötä.”

Helsingin kaupunki on määrätietoisesti siten kehittänyt
prosenttiperiaatteen soveltamista, jotta merkittävät katu- ja
puistokohteet, yksittäiset rakennukset ja korjauskohteet sekä viime
vuosina myös projektialueet ovat voineet saada oman taideteoksensa.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan projektialueilla ja merkittävillä
täydennysrakentamiskohteilla prosenttiperiaatetta sovelletaan
seuraavasti:

”Kaupunki toteuttaa prosenttirahahankkeita projektialueilla, joilla

tarkoitetaan tontinluovutuksen ja rakentamisen aktiivisessa vaiheessa olevia alueita. Projektialueille ja merkittävälle täydennysrakentamiskohteille voidaan määritellä asemakaava- ja tontinluovutusvaiheessa rakentamisaikaisiin kulttuuriprojekteihin ja pysyviin taidehankintoihin kerättävä rahoitusosuus. Rahoitusosuuden suuruus määritellään aina tapauskohtaisesti. Vuosittaiseen talousarvioon varataan projektialueilta kerättäviä rahoitusosuuksia vastaava määräraha osoitettavaksi rahoitusjohtajan päätöksin ao. virastoille. Virastoille kohdistettavista määrärahoista sovitaan virastojen yhteiskokouksessa. Kerätyt rahoitusosuudet osoitetaan taidehankintoihin ja niiden toteuttamiseen, taideteosten ylläpitoon sekä kulttuuriprojekteihin niin, että määrärahasta osoitetaan lähtökohtaisesti 85 % taidehankintoihin ja niiden toteuttamiseen sekä ylläpitoon ja 15 % kulttuuriprojekteihin. Pysyvät julkisen taiteen teokset liitetään taidemuseon kokoelmiin soveltuvien osin.”

Prosenttiperiaatepäätöstä valmisteleva työryhmä valmisteli raportin, jossa esitettiin seuraavaa:

”Projektialueiden osalta työryhmä esittää, että jatkossa erikseen sovittaville projektialueille ja merkittävälle täydennysrakentamiskohteille voidaan määritellä Tasken, Ksv:n ja Kv:n ohjauksessa asemakaava- ja tontinluovutusvaiheessa rakentamisaikaisiin kulttuuriprojekteihin ja pysyviin taidehankintoihin kerättävä rahoitusosuus. Se määräytyy esimerkiksi asemakaavassa osoitetun kerrosalan ja indeksitarkistuksen mukaan. Rahoitusosuuden suuruus määritellään aina tapauskohtaisesti.”

Prosenttiperiaatetta toteutetaan poikkihallinnollisina prosesseina, tiiviissä yhteistyössä kaupunginkanslian, Ksv:n, Kv:n ja HKR:n, taidemuseon ja projektialueilla myös Kulken kanssa. Taidemuseolla on hankkeissa asiantuntijarooli taiteilijavalinnoissa sekä taideteoksia valittaessa. Taidemuseo on usein myös koordinaattorin roolissa. Rakennusvirasto on ollut prosenttiperiaatteella toteutettavissa julkisen taiteen hankinnoissa tilaajana. Uusilla alueilla projektinjohto on ollut kaupunginkanslialla.

Helsingin kaupungilla voidaan siten katsoa olevan valmiiksi määritelty toimintaperiaate ja prosenttiperiaatteen soveltamiseksi merkittävälle täydennysrakentamisalueille. Tämän perusteella on mahdollista muokata toimiva toimintamalli prosenttiperiaatteen soveltamiseksi täydennysrakentamisalueilla julkisen taiteen hankintaan ja rakentamisaikaisiin kulttuuriprojekteihin.

Mikäli aloitteen mukaista käytäntöä ryhdytään soveltamaan

täydennysrakentamisalueille ja mikäli kohteet ovat julkista taidetta, taidemuseo haluaa tuoda esille seuraavia seikkoja:

Täydennysrakentaminen saattaa kohdistua yhdellä alueella moneen eri paikkaan. Siten täydennysrakentamisen kohteet voivat olla enemmän hajaantuneita kuin mitä ne ovat uusilla alueilla. Projektialueilla toteutetuissa hankkeissa on käytetty periaatetta, jossa taideteokset sijoitetaan niitä kustantaneiden tontinomistajien tai vastaavien lähistölle. Julkisen taiteen teosten ollessa kyseessä, tämä ei välttämättä aina onnistuisi täydennysrakentamisen yhteydessä.

Kokemukset siitä, että teokset sijoittuisivat tonteille ja jäisivät taloyhtiöiden tms. omistukseen (esim. Arabianranta), eivät myöskään aina ole pelkästään myönteisiä. Näissä on esimerkiksi ollut ongelmia taideteosten ylläpidossa. Taloyhtiöillä itsellään ei pitkällä tähtäimellä aina ole resursseja eikä asiantuntemusta teosten mahdolliseen kunnostamiseen eikä kaupunki voi velvoittaa yksityistä tahoa ylläpitämään ja kunnostamaan omistamiaan taideteoksia.

Taidemuseo kannattaa ajatusta prosenttiperiaatteen käytöstä täydennysrakentamiskohteissa. Tämä loisi uusia mahdollisuuksia tuoda julkista taidetta myös näille alueille. Käytännön toteutukseen on olemassa jo pohja kaupunginhallituksen päätöksessä prosenttiperiaatteen soveltamisesta. Taidemuseo katsoo, että hankkeiden toteuttaminen poikkihallinnollisina projekteina ja suunnitelmallisesti mahdollistaa taiteen hankinnan kohteisiin, joissa vielä ei ole julkista taidetta tai kohteisiin, joissa sitä on vähän. Mikäli julkisen taiteen määrä lisääntyy merkittävästi, tämä tulisi huomioida resursoinneissa.

Koska taidemuseo on julkisen taiteen hankkeissa asiantuntijan roolissa, tulisi taidemuseon olla mukana taidehankintoja koskevissa hankkeissa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Taidemuseo on yhtä mieltä rakennusviraston kanssa siitä, että täydennysrakentamisalueille olisi hyvä laatia kokonaissuunnitelma kehitettävistä kohteista mielellään yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa.

Taidemuseo suhtautuu valtuustoaloitteen esitykseen myönteisesti ja tukee yleisten töiden lautakunnan lausunnon ehdotusta siitä, että resursseja varattaisiin täydennysrakentamisen kehittämisen koordinointiin ja toimintamallin kehittämiseen.

Lausunto kaupunginhallitukselle.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 9.9.2014 mennessä taidemuseon johtokunnalta lausuntoa koskien Otso Kivekkään ja 43 muun allekirjoittamaa valtuustoaloitetta prosenttiperiaatteen käyttöönotosta täydennysrakentamisen tukemiseen Helsingissä.

Aloitteessa todetaan, että täydennysrakentaminen on taloudellisin tapa rakentaa lisää kaupunkia ja että täydennysrakentamisen mahdollisuuksia on olemassa runsaasti kaikkialla kaupungissa. Aloitteessa todetaan myös, että täydennysrakentaminen herättää usein asukkaissa epäluuloja. Jotta näitä asukkaiden perusteltuja huolia voitaisiin lähteä ratkomaan, allekirjoittaneet esittävät aloitteessa, että:

”kaupunki ottaa täydennysrakentamiskohteissa käyttöön prosenttiperiaatteen: kaavoitettaessa vanhoille alueille uusia asuntoja tai liiketilaa, varataan syntyvästä kaavoitushyödyistä esimerkiksi 2 % tai 5 % alueen yleiseen kehittämiseen asukkaiden ehdotusten pohjalta”. Lisäksi esityksessä todetaan, että ”Käyttökohteiden suunnittelu olisi syytä tehdä samaan aikaan kun kaavaa valmistellaan ja toteutus ennen talojen rakentamista. Kohteet voivat olla esimerkiksi leikkipuistoja, uusia suojateitä, julkista taidetta, puiston tai liikuntapaikan kunnostus. Rahojen jakaminen voitaisiin organisoida esimerkiksi lähiörahaston kautta”.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043
elina.leskela(a)hel.fi
Klas Fontell, suunnittelija/arkkitehti, puhelin: 310 87047
klas.fontell(a)hel.fi

Liitteet

1 Allekirjoitettu, Kivekäs Osmo valtuustoaloite Kvsto 7.5.2014 asia 56

5

Taidemuseon johtokunnan lausunto Kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittäneen työryhmän raportista

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Lausuntoehdotus

Taidemuseon johtokunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Taidemuseon johtokunta arvostaa sitä, että Helsingin kaupunki ymmärtää kulttuurin moniulotteisen merkityksen hyvinvoinnin ja taloudellisen elinvoimaisuuden tuottajana. Merkillepantavaa on myös se, että asiaa lähestytään raportissa sekä yksilötasolla että yhteiskunnallisesti.

Selvitysryhmän tehtävä oli selvittää, millaiset päätöksenteko- ja organisaatorakenteet sekä toimintamallit palvelisivat parhaiten asiakkaita, olisivat kustannustehokkaita ja turvaisivat palvelujen kehittämisen ja laajentamisen. Työryhmän ehdotusten tarkoituksena on lisätä kulttuurin vaikuttavuutta, parantaa kulttuurin kokonaisnäkemysten muodostumista sekä vahvistaa kulttuurin strategista ohjattavuutta.

Selvityksessä on lisäksi kartoitettu perusteellisesti kaupungin omat kulttuuritoimijat ja niiden nykyinen rakenne. Selvitykseen on haettu hyviä vertailukohteita muiden maiden vastaavista malleista.

Uudet toimintamallit:

Taidemuseon johtokunta kannattaa selvityksessä esitettyjä uusia ja toteuttamiskelpoisia toimintamalleja ja yhteistyömuotoja, jotka lisäävät merkittävästi kulttuurin vaikuttavuutta. Nämä ovat selvityksen mukaan helposti toteutettavissa nykyisen toimintarakenteen sisällä.

Valtuustostrategiaa valmistellaan, toteutetaan ja seurataan yhteistyössä. Työnjakoa kulttuuritoimijoiden kesken selkeytetään. Päällekkäisyyksiä myös muiden kaupungin toimijoiden kanssa kartoitetaan ja poistetaan ja mahdolliset puuttuvat toiminnot huomioidaan tulevan suunnittelussa.

Kulttuurisektorin osaamista jaetaan, jotta asiakasryhmät tavoitetaan parhaalla mahdollisella tavalla. Asiakasryhmille tuotetaan yhdessä kohdennettuja palveluita. Nuoriso otetaan toiminnassa erityiseksi kohderyhmäksi ja yhteistyötä nuorisoasiainkeskuksen kanssa lisätään.

Helsinki-mallissa osallistuvaa kulttuurista aluetyötä korostetaan. Näin varmistetaan, että taide- ja kulttuuripalvelut ulottuvat koko Helsingin alueelle ja kaikkiin kaupunkilaisiin. Asukaslähtöistä toimintaa kehitetään yhdessä. Avoimien data-aineistojen verkkopalveluita edistetään. Yhteisiä asiakaspalveluiden kehittämishankkeita toteutetaan. Jatkossa toteutetaan yhdessä palveluverkkosuunnittelua ja yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa voimistetaan. Kulttuurivirastot alkavat tehdä yhteistyötä kaupunginhallinnon edellyttämässä selvityksissä ja suunnitelmissa. Lisäksi yhteistä selvitystyötä jatketaan eri osa-alueista tehtävillä jatkoselvityksillä.

Organisaatorakenne ja päätöksenteko:

Organisaatorakenteen osalta Taidemuseon johtokunta kannattaa selvityksessä esitettyä ehdotusta siitä, että kulttuurin virastorakenteeseen ei tehdä muutoksia. Organisaatioiden yhdistämisellä ei saavuteta kulttuurivirastojen operatiivisessa toiminnassa sellaisia etuja, että ne ylittäisivät yhdistämisestä aiheutuvat haitat. Nykyinen eriytetty toimintamalli turvaa parhaiten sisältöjen strategisen notkeuden ja toiminnan laadukkuuden.

Päätöksenteon osalta työryhmä esittää kahden museon johtokunnan yhdistämistä museojohtokunnaksi, koska yhteinen johtokunta vahvistaisi huomattavasti museoiden vaikuttavuutta, painoarvoa ja näkyvyyttä kaupunginhallinnossa. Tämä edelleen lisää mahdollisuutta vaikuttaa kaupungin strategiaohjelmaan tulevana vuosina. Yhteisen johtokunnan etuna on myös se, että merkittäviä hankkeita voidaan paremmin edistää.

Nyt museot toimivat omien johtokuntiensa alaisuudessa. Selvityksen mukaan nykyisessä mallissa poliittinen päätöksenteko on keskittynyt luontevasti kummankin museon erityisalaan ja päättäjille kehittyä valtuustokauden aikana vankka asiantuntemus johtamiensa virastojen toimintaan. Mutta tässä mallissa kaupungille ei raportin mukaan muodostu museotoiminnan kokonaisnäkemystä, mihin yhteisen johtokunnan mallissa on paremmat edellytykset.

Taidemuseo haluaa erityisesti korostaa, että virastoja ei yhteisen johtokunnan mallissa esitetä yhdistettäväksi. Mallissa on mahdollista säilyttää molempien virastojen omiin toimialoihin liittyvä asiantuntemus. Molemmilla on operatiivisessa toiminnassa ja sisältötuotannossa toisistaan selkeästi poikkeavat erityispiirteensä. Siksi virastojen itsenäisyys tulee säilyttää, vaikka johtokunnat yhdistettäisiin.

Operatiivisella tasolla voidaan museoiden yhteistyötä lisätä nykyisen organisaatiomallin puitteissa ja luoda myös uusia toimintamalleja. Selvitys sisältää useita konkreettisia ehdotuksia. Kaupungin

kulttuuriorganisaatioilla on jo nyt käynnissä useita yhteistyöhankkeita, joista merkittävin on yhteisen kokoelmakeskuksen suunnittelu. Taidemuseo katsoo, että kaupunginmuseolla ja taidemuseolla on mahdollisuus yhteistyöhön erityisesti hallinnollisissa sekä palvelumuotoiluun liittyvissä hankkeissa, mikä poistaa päällekkäisyyksiä ja tehostaa toimintaa.

Taidemuseo yhtyy raportin näkemykseen siitä, että yhteisellä johtokunnalla museoiden on helpompi saada läpi toimintansa kannalta keskeisiä kehittämishankkeita, kuten raportissakin esitetty kokoelmakeskuksen tilahanke. Museot ovat muistiorganisaatioita ja hallinnoivat kokoelmiensa muodossa merkittävää kaupungin omaisuutta. Kokoelmat ovat museotyön perusta. Yhteisen kokoelmakeskushankkeen myötä saavutetaan selvää taloudellista ja toiminnallista synergiaa. Hankkeen myötä on mahdollista vahvistaa kokoelmatyötä, sen prosesseja ja resursseja.

Taidemuseo toteaa, että kaikki selvitysryhmän esittämät kehittämishankkeet voimistavat kulttuurin asemaa kaupungissa ja edesauttavat kokonaisnäkemyksen muodostamista. Toteutettavilla hankkeilla saavutetaan huomattavia synergiaetuja. Päällekkäisten toimintojen poistaminen tulee tehostamaan sivistystoimen virastojen työtä. Samalla se vahvistaa mahdollisuutta keskeisten strategisten linjausten toteuttamiseen ja näin edelleen lisää kulttuurin vaikuttavuutta. Asukkaiden hyvinvoinnin ja kaupungin viihtyisyyden kannalta tällä on suuri merkitys.

Esittelijän perustelut

Kaupunginjohtaja on kehottanut sivistystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa lähettämään raportin lausunnolle kulttuuri- ja kirjastolautakuntaan, nuorisolautakuntaan sekä kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin johtokuntiin. Lausuntoa pyydetään 29.8.2014 mennessä. Tämän jälkeen asia on tarkoitus viedä kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Kaupungin strategiassa on yhtenä toimenpiteenä kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistaminen niin, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Kaupunginhallitus kehotti 20.5.2013 kulttuurikeskusta yhteistyössä kaupunginkirjaston, kaupunginmuseon, taidemuseon, kaupunginorkesterin ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelemaan ehdotuksen asiassa. Täytäntöönpanopäätöksen mukaan ehdotuksen tuli valmistua toukokuun 2014 loppuun mennessä.

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja asetti 10.10.2013 kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja

prosesseja selvittävän työryhmän. Työryhmän selvitti aluksi mm. kulttuuritoimijoiden asiakkuuksia ja kulttuuripalvelujen tuottamisprosesseja sekä keräsi tietoja vastaavista koti- ja ulkomaisista päätöksenteko- ja organisaatiomalleista.

Toisessa vaiheessa työryhmä valmisti kokoamansa aineiston pohjalta ehdotuksen kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistamiseksi. Työryhmä keskittyi lisäksi uusien toimintamallien ja -tapojen luomiseen ja yhteistyön kehittämiseen eri toimijoiden välillä.

Työryhmän 31.3.2014 päivätty raportti on liitteenä.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Maija Tanninen-Mattila, taidemuseon johtaja: 310 87008
maija.tanninen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kulttuuritoimen selvitysryhmän raportti 31.3.2014.pdf

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 10.06.2014 § 84

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti panna asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Käsittely

10.06.2014 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Päivi Storgård: Asia jätetään pöydälle syyskauden ensimmäiseen kokoukseen.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

19.08.2014

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi
Reetta Sariola, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37949
reetta.sariola(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 13.05.2014 § 13

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Lausunto

Kaupunginorkesterin johtokunta antoi lausunnon:

Johtokunnalla ei ole lisättävää Kulttuuritoimen selvitysryhmän raporttiin. Orkesterin johtokunta näkee ehdotuksen lisätä kulttuurin vaikuttavuutta, parantaa kulttuurin kokonaisnäkömyksen muodostumista ja lisätä kulttuurin strategista ohjattavuutta ehdotuksessa nimettyjä toimintamalleja käyttäen hyväksi. Orkesterin johtokunta näkee ehdotuksen mukaan kulttuurin virastorakenteen muutokset tarpeettomina ja kaupunginorkesterin nykyisen päätöksentekomallin asiakkaiden kannalta toimivimmaksi ja tehokkaimmaksi. Myös johtokunnan ja orkesterin yhteistyö on tässä mallissa tehokasta ja toimivaa.

Esittelijä

Intendentti
Gita Kadambi

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäassistentti, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi
Gita Kadambi, Intendentti, puhelin: 310 22701
gita.kadambi(a)hel.fi

Kaupunginjohtaja/J 30.04.2014 § 44

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä merkitä tiedoksi kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittäneen työryhmän raportin.

Samalla kaupunginjohtaja päätti kehottaa sivistystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa lähettämään raportin lausunnolle kulttuuri- ja kirjastolautakuntaan ja nuorisolautakuntaan sekä kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin johtokuntiin.

Päätöksen perustelut

Kaupungin strategiassa on yhtenä toimenpiteenä kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistaminen niin, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Kaupunginhallitus kehotti 20.5.2013 kulttuurikeskusta yhteistyössä kaupunginkirjaston, kaupunginmuseon, taidemuseon, kaupunginorkesterin ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelevaan ehdotuksen asiassa. Täytäntöönpanopäätöksen mukaan ehdotuksen on oltava valmiina toukokuun 2014 loppuun mennessä.

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja asetti 10.10.2013 kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittävän työryhmän. Täytäntöönpanopäätöksessä mainittujen tahojen lisäksi työryhmässä nimettiin edustajat nuorisoasiainkeskuksesta, ja silloisesta hallintokeskuksesta. Lisäksi työryhmässä oli kaksi asiantuntijaa. Työryhmän työ alkoi selvitysosiolla, jossa ryhmä selvitti mm. kulttuuritoimijoiden asiakkuuksia ja prosesseja tietoja sekä keräsi tietoja vastaavista koti- ja ulkomaisista päätöksenteko- ja organisaatiomalleista. Toisessa vaiheessa työryhmä valmisti ehdotusta kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistamiseksi. Työryhmän työssä oli keskiössä myös uusien toimintamallien ja -tapojen hakeminen ja yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden välillä.

Työryhmän 31.3.2014 päivätty raportti on liitteenä. Kyseisen raportin liitteenä on myös ensimmäisestä työvaiheesta tehty kooste. Työryhmän raportti on perusteltua lähettää lausunnoille työhön osallistuneiden virastojen lauta- ja johtokuntiin, jonka jälkeen asia on tarkoitus viedä kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 10.10.2013 § 21

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Päätös

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja päätti asettaa toimialansa kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittävän työryhmän. Työryhmän nimenä on Kulttuuritoimen selvitysryhmä.

Kulttuuritoimen selvitysryhmän tehtävänä on selvittää, millaiset kulttuurin päätöksenteko-, organisaatorakenteet ja toimintamallit palvelevat nykyistä paremmin asiakkaita, ovat kustannustehokkaita ja turvaavat osaltaan kulttuuripalvelujen kehittämisen ja laajentamisen. Selvitysryhmä kartoittaa ja arvioi ensimmäisessä vaiheessa kaupungin kulttuuritoimijoiden toimintatapoja ja asiakkuuksia uusien yhteistyömuotojen ja toimintatapojen löytämiseksi. Selvitystyö kohdentuu seuraaville alueille:

- kulttuuritoimijoiden asiakkuuksien määrittely ja sen selvittäminen, miten asiakkaiden toiveet ja tarpeet otetaan huomioon palvelujen suunnittelussa ja kohdentamisessa, alueellinen näkökulma ja kaupungin monimuotoisuus huomioon ottaen
- kulttuuripalvelujen tuottamisen prosessien läpikäynti ja sen arviointi, onko saman tyyppisten toimintojen prosesseja mahdollista kehittää toimijoiden yhteistyönä
- yhteistyömahdollisuudet henkilöstön työpanoksen hyödyntämisessä, esimerkiksi henkilöstökiertoa kehittämällä tai yhteishankkeissa
- yhteistyön mahdollisuudet viestinnässä
- mahdollisuudet käyttää yhteisiä tiloja tai muuten kehittää yhteistyötä tilojen käytössä

Tämän selvitystyön rinnalla selvitysryhmä kerää tietoja vastaavista koti- ja ulkomaisista päätöksenteko- ja organisaatiomalleista sekä kokoaa tarvittavat vertailutiedot selvityksen piirissä olevien kulttuuritoimintojen taloudesta ja toiminnasta. Selvitystyössä otetaan huomioon kaupunginkirjaston velvoitteet yleisten kirjastojen keskuskirjastona ja vastaavasti museoiden alueelliseen toimintaan liittyvät velvoitteet. Selvitys- ja koontityön valmistuttua selvitysryhmä valmistelee ehdotuksen kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistamiseksi. Selvitystyössä ja ehdotusta laadittaessa on otettava huomioon kaupunginhallituksen yhteyteen perustettavassa johtamisjaostossa käynnistyvä valmistelu, jonka pohjalta kaupungissa otetaan käyttöön uusi johtamisjärjestelmä vuoden 2017 alusta.

Työryhmän puheenjohtajana toimii kulttuurijohtaja ja sen jäseninä ovat kirjastotoimen johtaja, museonjohtaja, taidemuseon johtaja, nuorisotoimenjohtaja, kaupunginorkesterin intendentti ja kulttuuritoimesta sivistystoimessa vastaava kaupunginsihteeri. Lisäksi työryhmään on kutsuttu asiantuntijoiksi toiminnanjohtaja Erik Söderblom Helsinki-viikon säätiöstä ja erikoistutkija Pasi Saukkonen Cuporesta. Erytissuunnittelija Tero Niininen talous- ja suunnittelukeskuksesta toimii yhtenä asiantuntijana työryhmässä.

Samalla sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa, että henkilöstöjärjestöjen edustajat ovat ilmoittaneet seuraavansa työryhmän työtä henkilöstöpoliittisessa työryhmässä. Lisäksi työryhmä tulee työn molemmissa vaiheissa kuulemaan työryhmässä mukana olevien virastojen henkilöstöjärjestöjen edustajia.

Kulttuurikeskus vastaa työryhmän sihteerin tehtävien hoitamisesta.

Työryhmä voi kuulla asiantuntijoita tarvittaessa.

Työryhmän on jätettävä ehdotuksensa sivistys- ja henkilöstötointa johtavalle apulaiskaupunginjohtajalle viimeistään 31.3.2014 kuitenkin niin, että ensimmäisen vaihteen kartoitukset on jätettävä viimeistään 31.1.2014. Työryhmä raportoi työnsä edistymisestä sivistys- ja henkilöstötointa johtavalle apulaiskaupunginjohtajalle sekä kulttuuriverkostolle aina verkoston kokoontuessa.

Työryhmän on toiminnassaan noudatettava kaupunginhallituksen 10.5.2010 antamaa ohjetta tilapäisistä toimielimistä.

Päätöksen perustelut

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä kulttuuristrategiassa asetetaan tavoitteeksi, että Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella. Kulttuurilla on keskeinen rooli myös kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiassa vuosille 2013 - 2016.

Kaupunginhallitus kehotti valtuustostrategian toimeenpanopäätöksessään 20.5.2013 kulttuurikeskusta yhdessä muiden päätöksessä mainittujen virastojen kanssa valmistelemaan ehdotuksen kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistamiseksi siten, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Päätöksessä todettiin vielä, että kaupunginteatteri säilytetään itsenäisenä.

Kulttuuritoiminnoille asetettujen tavoitteiden toteuttaminen ja kulttuuripalvelujen kehittäminen ja laajentaminen edellyttävät, että kulttuuritoimijoiden hallinto- ja päätöksenteko on järjestetty mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, kulttuurialan ominaispiirteet huomioon ottaen. Päätöksenteko- ja organisaatorakennetta arvioitaessa ytimessä ovat kaupungin omat kulttuuritoimijat, kulttuurikeskus, kaupunginkirjasto, kaupunginmuseo, taidemuseo ja orkesteri. Niiden rinnalla on otettava huomioon kaupungin muut kulttuuritoiminnot kuten nuorisoasiainkeskuksen kulttuurinen nuorisotyö, Virkagalleria ja tapahtumayksikkö. Lisäksi

tulevat kaupunkikonserniin kuuluvat toimijat kuten Helsingin juhlatiimin ja UMO.

Organisoinnin tavat ja päätöksentekojärjestelmät heijastuvat monin tavoin siihen, miten kulttuuripalveluja järjestetään ja tarjotaan. Asetettavan työryhmän tehtävänä onkin ensimmäisessä vaiheessa tarkastella kulttuuripalveluita ja niiden järjestämisen tapaa sekä asiakkaiden että prosessien näkökulmasta. Yhtenä näkökulmana on kulttuuripalveluiden saavutettavuus, sekä alueellinen että tosiasiallinen, kaupungin monimuotoisuuden huomioon ottava palvelujen saavutettavuus. Vastaavasti työryhmän tehtävänä on tarkastella kulttuuritoimijoiden palvelutuotannon prosesseja ja toimijoiden yhteistyön mahdollisuuksia. Näiden selvitysten valmistuttua käynnistyy varsinaisen organisaatio- ja päätöksentekorakenteen uudistamista koskevan ehdotuksen valmistelu. Tässä valmistelussa on otettava huomioon se työ, jota tehdään kaupunginhallituksen alaisessa johtamisen jaostossa, joka on lähdössä valmistelevaan koko kaupungin johtamisjärjestelmien uudistamista. Tämän vuoksi työryhmän ehdotuksessa on perusteltua tuoda erityisesti esille niitä kulttuuritoimijoiden yhteishankkeita ja yhteistyön muotoja, jotka ovat toteutettavissa myös nykyisen organisaatio- ja päätöksentekorakenteen sisällä.

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

19.08.2014

TMJ/6

6

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Taidemuseon johtokunta päättää merkitä tiedoksi.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

7

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Taidemuseon johtokunta päättää, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.